

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Νοεμβρίου 2003

σχετικά με τη σημασία του ρόλου των οικογενειών στην πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών από τους εφήβους

(2004/C 97/02)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Εκτιμώντας ότι:

- (1) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στη σύνοδό του στο Ελσίνκι στις 10 και 11 Δεκεμβρίου 1999, ενέκρινε τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα ναρκωτικά 2000-2004 που καλύπτει όλες τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σχετίζονται με τα ναρκωτικά και καθορίζει τους κύριους στόχους της. Στους στόχους αυτούς συμπεριλαμβάνεται η ουσιαστική μείωση, μέσα σε πέντε έτη, των κρουσμάτων που αφορούν βλάβη της υγείας που συνδέεται με τα ναρκωτικά και του αριθμού των συνδεόμενων με τα ναρκωτικά θανάτων.
- (2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στη συνεδρίαση της Σάντα Μαρία ντα Φέιρα τον Ιούνιο 2000, ενέκρινε το σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα ναρκωτικά 2000-2004 ως βασικό μέσο για την υλοποίηση της στρατηγικής για τα ναρκωτικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2000-2004) με εκατό περίπου συγκεκριμένες δράσεις που παρέχουν μια αποτελεσματική, ολοκληρωμένη και διεπιστημονική απάντηση στο πρόβλημα των ναρκωτικών.
- (3) Η εν λόγω στρατηγική ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο της πολιτικής δήλωσης που ενέκρινε η έκτακτη σύνοδος της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά (UNGASS) τον Ιούνιο 1998.
- (4) Η Επιτροπή, στην ανακοίνωσή της προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καταπολέμηση των ναρκωτικών (2000-2004), θεωρεί ως την καλύτερη στρατηγική μια συνολική προσέγγιση που θα καλύπτει όλους τους τομείς της πρόληψης της κατάχρησης ναρκωτικών, αποτρέποντας τη μύηση στα ναρκωτικά και μειώνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις τόσο στο επίπεδο της υγείας όσο και στο κοινωνικό επίπεδο.
- (5) Το πρόγραμμα κοινοτικής δράσης για την πρόληψη της τοξικομανίας στα πλαίσια της κοινοτικής δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας, υποστήριξε σχέδια με στόχο την πρόληψη και τη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με την τοξικομανία, ιδίως με την ενθάρρυνση της συνεργασίας ανάμεσα στα κράτη μέλη, με την υποστήριξη της δράσης τους και με την προώθηση του συντονισμού των πολιτικών τους και των προγραμμάτων τους. Το πρόγραμμα συνέβαλε στη βελτίωση της πληροφόρησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης με στόχο την πρόληψη της τοξικομανίας και των συναφών κινδύνων, ιδίως, για τους νέους και για ιδιαίτερα ευάλωτες ομάδες.
- (6) Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου η οποία θεσπίζει πρόγραμμα δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας (2003-2008), περιλαμβάνει την ανάπτυξη στρατηγικών και μέτρων σχετικά με την τοξικομανία, ως έναν από τους σημαντικούς καθοριστικούς παράγοντες της υγείας που συνδέονται με την υιοθέτηση ορθού τρόπου ζωής.
- (7) Σύμφωνα με την έρευνα, η νοσηρότητα και η θνησιμότητα που σχετίζονται με την τοξικομανία αφορούν μεγάλο αριθμό ευρωπαίων πολιτών. Συνεπώς, οι επιβλαβείς συνέπειες για την υγεία που συνδέονται με την τοξικομανία αποτελούν σημαντικό πρόβλημα για τη δημόσια υγεία και λόγω των κοινωνικών επιπτώσεών τους.
- (8) Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να ενισχύσει τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη μέλη για την πρόληψη και η μείωση των κινδύνων που συνδέονται με την τοξικομανία διευκολύνοντας την διάθεση των γνώσεων για τις αποτελεσματικές στρατηγικές.
- (9) Τα αποτελέσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση των ναρκωτικών (2000-2004) κατέδειξαν τα εξής βασικά στοιχεία σε εθνικό επίπεδο:
  - Όλα τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν ότι έχει μεγάλη σημασία ο συντονισμός των πολιτικών καταπολέμησης των ναρκωτικών μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών του κράτους και, κατά συνέπεια, μεταξύ των κοινοτικών πρωτοβουλιών, των προγραμμάτων των κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και των δραστηριοτήτων πρόληψης του σχολείου και των οικογενειών.
  - Οι μέθοδοι συντονισμού ποικίλουν ανάλογα με τους διαφορετικούς στόχους καθώς και τη σχετική προτεραιότητα που αναγνωρίζεται στο πρόβλημα των ναρκωτικών σε κάθε κράτος μέλος, τις δομές της χώρας και τη διοικητική οργάνωση.
  - Στην πλειοψηφία τους, τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ένα εθνικό σχέδιο ή/και μία εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση των ναρκωτικών.
  - Πολλά εθνικά σχέδια δράσης έχουν καταρτιστεί με βάση τις αρχές του σχεδίου δράσης της ΕΕ.
- (10) Τα αποτελέσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση των ναρκωτικών (2000-2004), κατέδειξαν ότι πρέπει να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το να αναπτυχθεί μία στρατηγική ενίσχυσης της συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών στον τομέα των ναρκωτικών.
- (11) Οι οικογένειες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο προκειμένου να έχουν οι έφηβοι πλήρη ενημέρωση και κατάλληλη παιδεία για έναν ορθό τρόπο ζωής.

- (12) ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το ρόλο των οικογενειών οι οποίες διαμορφώνουν τους παράγοντες προστασίας και τους παράγοντες κινδύνου που μπορούν να επηρεάσουν την κατανάλωση ναρκωτικών σε πολύ νεαρή ηλικία, στους οποίους παράγοντες περιλαμβάνονται η αίσθηση του ανήκειν στην οικογένεια, η συμμετοχή των γονέων στη ζωή των παιδιών και η προσφορά στοργής στα πρώτα παιδικά χρόνια,
- (13) ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι το ΕΚΠΙΝΤ διεξήγαγε έρευνα με σκοπό τη συγκέντρωση στοιχείων για την πρόληψη που βασίζεται στη συμμετοχή των οικογενειών και του κοινωνικού περιγύρου, και για την έγκαιρη παρέμβαση, αναγνωρίζοντας ότι επείγει η αξιολόγηση των προγραμμάτων αυτού του τομέα και η αντιπαραβολή των υφισταμένων εμπειριών,
- (14) ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τον συνεχώς αυξανόμενο αριθμό των επιστημονικών στοιχείων που αποδεικνύουν ότι απαιτείται η συμμετοχή των οικογενειών στα προγράμματα πρόληψης, μέσω προγραμμάτων επιμόρφωσης για τη βελτίωση των σχέσεων, των συμπεριφορών και της οικογενειακής οργάνωσης,
- (15) ΑΝΗΣΥΧΩΝΤΑΣ για το γεγονός ότι η έλλειψη σωστής πληροφόρησης για τα ναρκωτικά, η σύγχυση σχετικά με την τοξικότητα των ψυχοτρόπων ουσιών που χρησιμοποιούνται για αναψυχή, μπορούν να οδηγήσουν τους γονείς στην υποτίμηση των κινδύνων που συνεπάγεται η πρόωμη χρήση ναρκωτικών από τους εφήβους,
- ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ΟΤΙ ΕΧΕΙ ΜΕΓΑΛΗ ΣΗΜΑΣΙΑ:
- 1) Να ληφθεί υπόψη η σημασία μέτρων «αξιολόγησης του κινδύνου» για τον εντοπισμό των οικογενειών που διατρέχουν κίνδυνο, των αρχικών μορφών δυσφορίας, και στρατηγικών έγκαιρης παρέμβασης με τη συμμετοχή των γονέων — μεταξύ των οποίων και οι γονείς παιδιών προσχολικής ηλικίας — σε στοχευμένα προγράμματα πρόληψης, με σκοπό τη μείωση των επικινδύνων συμπεριφορών και της χρήσης ναρκωτικών στα επόμενα χρόνια,
  - 2) Να παρακινηθούν οι τοπικοί φορείς και το σχολείο να προωθούν προγράμματα πρόληψης βασισμένα στη συμμετοχή των οικογενειών, ιδίως των οικογενειών που διατρέχουν κίνδυνο, τα οποία θα έχουν σκοπό να ευνοούν τους παράγοντες προστασίας κατά την παιδική ηλικία και την πρώτη εφηβεία, τη συμμετοχή των γονέων στη ζωή των παιδιών, την επαρκή παρακολούθηση, τους σαφείς κανόνες συμπεριφοράς μέσα στην οικογένεια και τα θετικά γονεϊκά πρότυπα,
  - 3) Να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στο οικογενειακό περιβάλλον, με την προώθηση προγραμμάτων επιμόρφωσης των γονέων, διότι η έλλειψη οικογενειακής υποστήριξης και η ανεπάρκεια γονεϊκών ικανοτήτων είναι συνθήκες που ενδεχομένως ευνοούν την ανάπτυξη διαταραχών από τη χρήση ουσιών,
- 4) Να προωθηθούν διάφορες στρατηγικές πληροφόρησης που θα βοηθήσουν τους γονείς να εντοπίζουν έγκαιρα τις επικίνδυνες συμπεριφορές και την πρόωμη χρήση ναρκωτικών από εφήβους,
  - 5) Να προωθηθεί και να ενθαρρυνθεί η ενεργός συμμετοχή των οικογενειών στις δραστηριότητες του σχολείου, να δημιουργηθούν σταθερές επαφές μεταξύ των οικογενειών και των κοινωνικών υπηρεσιών στήριξης με κοινά προγράμματα επιμόρφωσης, με σκοπό να επιτευχθεί συνέργεια στις εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο τις επικίνδυνες συμπεριφορές,
  - 6) Να αναλυθούν διεξοδικά οι στρατηγικές και τα προγράμματα που ήδη εφαρμόζονται καθώς και η ανάπτυξη νέων προγραμμάτων ολικής κάλυψης και στρατηγικών προκειμένου να προσεγγίζονται οι οικογένειες και να πείθονται να συμμετάσχουν, με σκοπό ιδίως τη στήριξη των οικογενειών που κινδυνεύουν, στις οποίες οι γονείς ή τα αδέρφια κάνουν χρήση ουσιών ή έχουν προβλήματα ψυχισμού ή συμπεριφοράς,
  - 7) Να προωθηθεί η ανάπτυξη καινοτόμων στρατηγικών
    - για τη συμμετοχή των γονέων στις δραστηριότητες εκπαίδευσης, διασκέδασης, παιχνιδιού και άθλησης των παιδιών, με ενθάρρυνση των ευκαιριών συνάθροισης, που χαρακτηρίζονται από τον παιδευτικό τους χαρακτήρα και τη συνεργασία μεταξύ ενώσεων και ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων,
    - για την προσέγγιση των οικογενειών που διατρέχουν κίνδυνο ή των γονέων ανηλίκων που διατρέχουν κίνδυνο τοξικομανίας, με επισκέψεις κατ' οίκον, με μεθόδους αυτοστήριξης και άλλες μορφές προσέγγισης προληπτικού, εκπαιδευτικού και θεραπευτικού χαρακτήρα,
    - για την υποστήριξη των οικογενειών με σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές δυσκολίες και τη διευκόλυνση καλύτερης κοινωνικής ενσωμάτωσης.
  - 8) Για το σκοπό αυτό, να καταγραφούν οι μέθοδοι και τα μέσα που μπορούν να προωθήσουν με τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα το ρόλο των οικογενειών στην πρόληψη της χρήσης ναρκωτικών από τους εφήβους, καθώς επίσης να παροτρυνθούν τα κράτη μέλη να προβούν, σε συνεννόηση με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΙΝΤ) σε ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών στον τομέα αυτό.
  - 9) Να διασφαλιστεί ότι η πληροφόρηση, η συμβουλευτική και η επιμόρφωση που παρέχονται στους γονείς διαμορφώνονται με βάση τις ανάγκες τους, το μορφωτικό τους υπόβαθρο, την εθνική τους προέλευση, και χρησιμοποιούν κατάλληλες επικοινωνιακές στρατηγικές.